

SENIORERNAS BIDRAG TILL SYSSELSÄTTNINGEN

– HAR MER ÄN FÖRDUBBLATS SEDAN 2005

UPPDATERAD
2018
NY VERSION

SENIORERNA

Sammanfattning

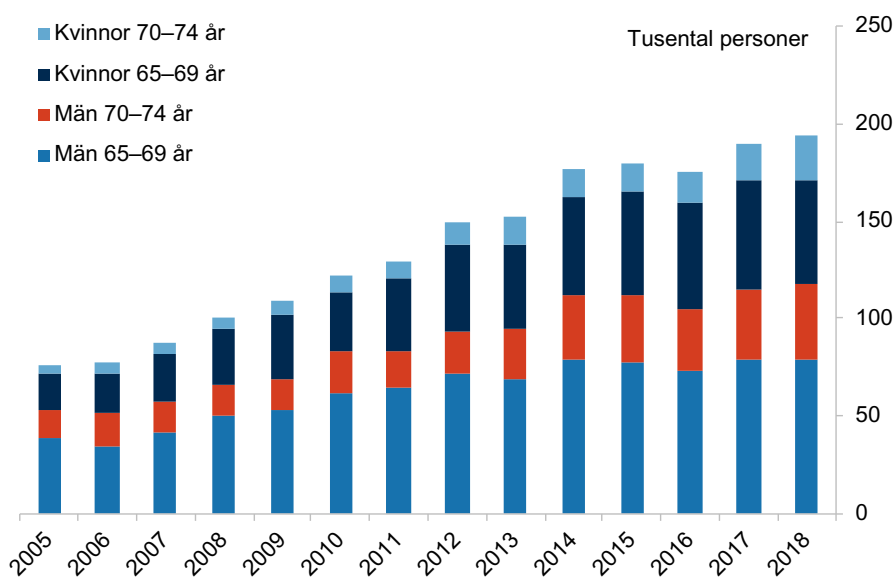
- Antalet sysselsatta i åldersgruppen 65–74 år har 2005–2018 ökat kraftigt med 117 000 personer till 193 000 seniorer år 2018. Det motsvarar 15 procent av den totala ökningen av antalet sysselsatta i den svenska ekonomin.
- Seniorernas sysselsättningsgrad har ökat från 9,9 procent 2005 till 17,3 procent 2018. År 2018 jobbade nästan var fjärde person i åldern 65–69 år och mer än var tionde person i åldern 70–74 år.
- Seniorerna jobbar i genomsnitt 24 timmar per vecka, och är överrepresenterade i jord- och skogsbruk samt inom företagstjänster (konsulttjänster). År 2018 var det 20 000 seniorer som skulle velat jobba men inte gjorde det eller som skulle vilja jobba mer än de gjorde.
- De sysselsatta seniorernas bidrag till BNP har mer än fördubblats från 51 miljarder år 2005 till 122 miljarder år 2018. Det är i paritet med stål- och metallindustrin eller motorfordonsindustrins bidrag till BNP.

Kraftig ökning av antalet och andelen seniorer som jobbar

Allt fler personer i åldrarna 65–74 år förvärvsarbetar. År 2018 var drygt 193 000 seniorer sysselsatta. Det är en kraftig ökning med omkring 117 000 personer sedan 2005, varav 64 000 män och 53 000 kvinnor. Av de sysselsatta seniorerna 2018 var 117 000 män och 76 000 kvinnor. Antalet sysselsatta är betydligt fler i åldersgruppen 65–69 år, än i gruppen 70–74 år, särskilt bland kvinnor.

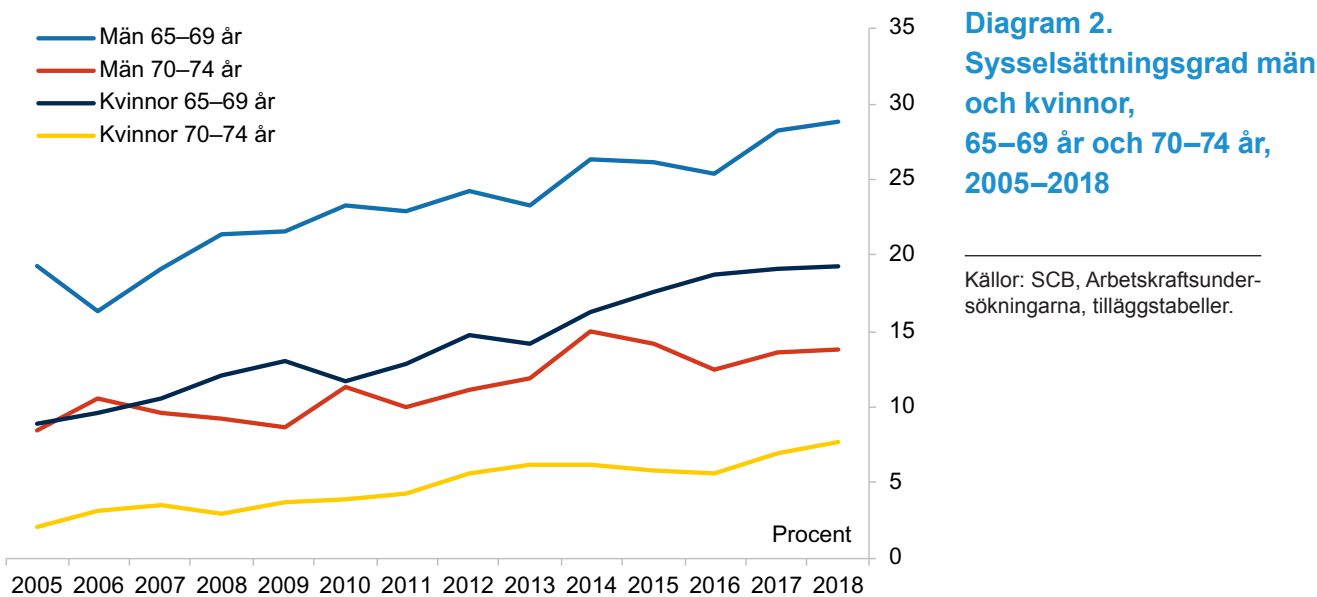
Sedan år 2017 har antalet sysselsatta seniorer ökat med 1,7 procent, eller 3 000 personer, i paritet med ökningen av sysselsättningen i åldern 15–74 år på 1,8 procent. Antal sysselsatta kvinnor ökade med 2 000 personer och för män hamnade siffran på 1 000 personer år 2018 i förhållande till året innan, för båda könen koncentrerades sysselsättningsökningen i gruppen 70–74 år.

Trots finanskrisen har antalet sysselsatta i åldrarna 15–74 år ökat med cirka 765 000 personer under perioden 2005–2018. En bidragande orsak till att den totala sysselsättningen ökat så mycket är att allt fler äldre jobbar. Åldersgruppen 65–74 år svarar för 15 procent av den totala ökningen av antalet sysselsatta 2005–2018.

Diagram 1. Antal sysselsatta män och kvinnor, 65–69 år och 70–74 år, 2005–2018

Källor: SCB, Arbetskraftsundersökningarna, tilläggstabeller.

För åldersgruppen 65–74 år har även sysselsättningsgraden, andelen sysselsatta av befolkningen, ökat kraftigt från 9,9 procent 2005 till 17,3 procent 2018. Bland yngre seniorer, 65–69 år, jobbade nästan var fjärde person år 2018 och i gruppen 70–74 år mer än var tionde. Håller denna positiva trend i sig kommer 22 procent i åldersgruppen 65–74 år att arbeta år 2025.

Andelen sysselsatta bland seniorerna var 2018 högst för män i åldern 65–69 år med 28,8 procent, följt av kvinnor i åldern 65–69 år med 19,3 procent, män i åldern 70–74 år med 13,9 procent och kvinnor i åldern 70–74 år med 7,7 procent. Ökningen av sysselsättningsgraden bland seniorer åren 2005–2018 har trendmässigt varit i stort sett densamma för män och kvinnor, och snabbare i åldersgruppen 65–69 år än i gruppen 70–74 år.

Med en ökande befolkning i åldersgruppen 65–74 år är det naturligt att sysselsättningen också ökar i denna ålderskategori. Men den största delen, ungefär 70 procent (81 000 personer), av den ökade sysselsättningen bland seniorer 2005–2018 beror på att sysselsättningsgraden ökat och cirka 30 procent (36 000 personer) beror på en växande befolkning i åldersgruppen 65–74 år.

Bättre hälsa, högre utbildningsnivå och ekonomiska skäl anges ofta som förklaring till att fler jobbar efter 65 år. Efterfrågan på äldre arbetskraft kan

också påverkas av nivån på arbetsgivaravgifter. Enligt Lisa Laun, doktor i nationalekonomi, hade till exempel de skattelättnader för äldre som infördes 2007, i form av förhöjt jobbskatteavdrag och sänkta arbetsgivaravgifter, en positiv effekt på arbetskraftsdeltagandet. Efter en mindre nedgång i seniorers sysselsättning år 2016, när den särskilda löneskatten höjdes från 10,21 till 16,36 procent, har sysselsättningen i åldern 65–74 år fortsatt att öka 2017 och 2018. Det är således ett komplext samspel mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft i sammanhanget, där positiva faktorer förefaller starkare än den negativa effekten av höjda arbetsgivaravgifter.

Många seniorer vill jobba mer

Den genomsnittliga överenskomna arbetstiden är cirka 24 timmar per vecka för åldersgruppen 65–74 år, något högre för män än för kvinnor. För samtliga sysselsatta 15–74 år handlar det om cirka 37 timmar per vecka. Det finns flera tänkbara förklaringar till att arbetstiden gradvis minskar med stigande ålder – hälsan och orken kanske avtar, fritiden kan locka allt mer och det är möjligt att efterfrågan på de kunskaper man har avtar.

Samtidigt finns det många seniorer som skulle vilja jobba men inte gör det eller som skulle vilja jobba mer än de gör. Läger man ihop arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande (de som inte sökt

jobb men som skulle vilja ha ett) så uppgår antalet år 2018 till 20 000 seniorer. Det outnyttjade arbetskraftsutbudet bland seniorer har således fördubblats från cirka 10 000 personer år 2005.

I vilka sektorer jobbar seniorerna?

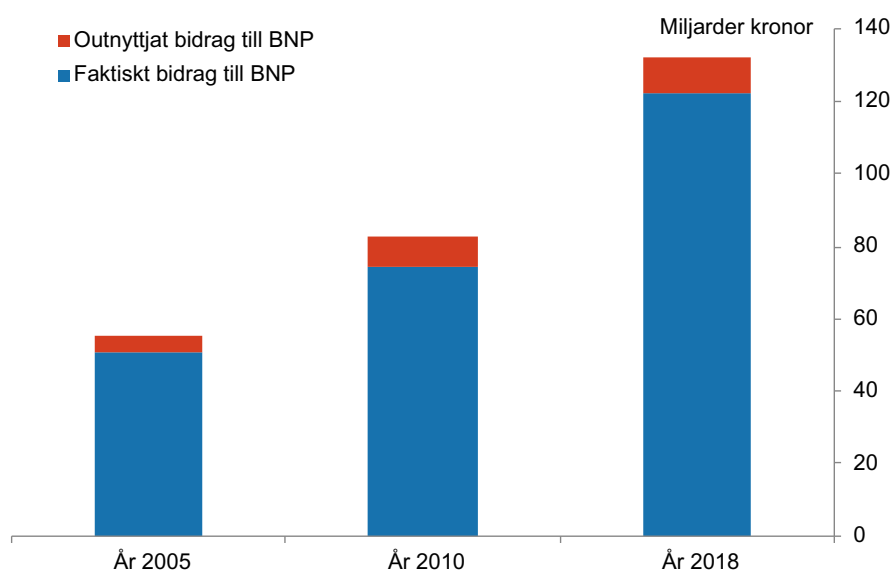
Det finns betydligt fler företagare bland de seniorer som jobbar än bland samtliga sysselsatta. År 2018 var andelen företagare 36 procent av de sysselsatta i åldersgruppen 65–74 år medan andelen företagare i gruppen 15–74 år endast var 10 procent. Trots den stora skillnaden har andelen företagare bland seniorer minskat kraftigt från drygt 50 procent år 2005. Ett annat utmärkande drag är att seniorerna i mycket högre grad än samtliga sysselsatta jobbar i jord- och skogsbruk samt med företagstjänster, det vill säga som olika typer av konsulter. Däremot arbetar seniorerna i mindre utsträckning i tillverkningsindustrin.

Seniorernas bidrag till BNP har mer än fördubblats

Seniorerna fortsätter i allt högre grad att jobba och bidrar därmed allt mer till den ekonomiska tillväxten i Sverige. Ett sätt att uppskatta seniorernas ekonomiska betydelse är att fördela BNP efter antalet faktiskt arbetade timmar i ekonomin. Arbetsproduktiviteten, BNP per arbetstimme, antas vara densamma oavsett ålder.

Åldersgruppen 65–74 år svarade 2018 för 2,6 procent av det totala antalet arbetstimmar. BNP uppgick 2018 till 4 791 miljarder kronor och seniorernas bidrag var således cirka 122 miljarder kronor. Räknat på detta sätt har bidraget till BNP från de seniorer som jobbar mer än fördubblats under perioden 2005–2018 från 51 till 122 miljarder kronor i fasta priser. Seniorernas bidrag till BNP är av samma storleksordning som till exempel stål- och metallindustrin eller motorfordonsindustrin, där de två branschernas BNP-bidrag 2018 uppgick till 116 respektive 132 miljarder kronor.

Om de cirka 20 000 seniorer som ingår i det outnyttjade arbetskraftsutbudet hade arbetat, så skulle antalet arbetade timmar bland seniorerna ha ökat med cirka 8 procent. Då skulle seniorernas bidrag till BNP år 2018 ha vuxit med cirka 10 miljarder, från 122 till 133 miljarder kronor.

Diagram 3. Bidrag till BNP för sysselsatta 65–74 år och outnyttjat arbetskraftsutbud 65–74 år, 2005, 2010 och 2018

Källor: SCB, statistikdatabasen, Arbetskraftsundersökningarna och Nationalräkenskaper, Arbetskraftsundersökningarna, tilläggsstabeller samt egna beräkningar.

År 2018 jobbade nästan var fjärde person i åldern 65–69 år och mer än var tionde person i åldern 70–74 år.”

Källor för rapporten:

Laun, Lisa (2017), "Effekten av riktade skattelättnader på äldres arbetskraftsdeltagande", Ekonomisk Debatt, nr 8 2017.

SCB, Arbetskraftsundersökningarna. Tilläggstabeller. Årligen 2005-2018.

SCB, Statistikdatabasen, Arbetsmarknad. Arbetskraftsundersökningarna.

SCB, Statistikdatabasen, Nationalräkenskaper, kvartals- och årsberäkningar.

SÅ TYCKER SPF SENIORERNA:

Låt de seniorer som vill kunna jobba så länge de önskar

Ta till vara på seniorernas kompetens och erfarenhet! Vi seniorer måste ses som en resurs – den som vill stanna kvar på arbetsmarknaden ska kunna göra det, utan att mötas av hinder som stelbenta regler eller åldersdiskriminering. Negativa attityder till äldre arbetskraft måste motverkas ytterligare – vi ska alla bedömas efter kompetens, inte ålder.

- **Höj åldersgränsen i Lagen om anställningsskydd (LAS) från 67 till 69 år och låt den sedan ligga minst två år högre än riktåldern i pensionssystemet. På sikt bör Sverige överväga att göra som Danmark och avskaffa åldersgränsen helt.**
- **Förenkla avtal och regler för mer flexibilitet kring arbetstider och arbetsuppgifter, och stärk arbetsmiljöarbetet.**
- **Premiera arbetsgivare som arbetar aktivt för att behålla och rekrytera seniorer.**
- **Underlätta ekonomiskt för seniorer på arbetsmarknaden: återställ subventionsgraden för ROT- och RUT-avdragen, utvidga RUT-avdraget till att inkludera fler tjänster, avskaffa skatten helt för 65-plussare som köper RUT-tjänster, och behåll den särskilda löneskatten för 65 år och äldre som arbetar på nivån omkring 10 procent.**
- **Bekämpa åldersdiskriminering på arbetsmarknaden tydligare än idag.**